

Protokoll Internationella beredningen

Sammanträdesdatum: 26 mars 2019

Tid: 13.30- 15.20

Plats: Styrelserummet, Regionhuset, Luleå

§ 18- 32

Beslutande

Linda Frohm (M), ordf

Nils-Olov Lindfors (C)

Tomas Vedestig (SJVP)

Anders Josefsson (M)

Anders Öberg (S)

Marianne Sandström (SD)

Adjungerade

Anita Gustavsson (S) för uppdrag i Interreg Nord

Johannes Sundelin (S) för uppdrag i Assembly of European Regions, via telefon

Tjänstemän

Veronika Sundström,
regiondirektör

Jenny Mozgovoy,
internationell strateg

Anna Lindberg,
regional utvecklingsdirektör

Carl Rova,
internationell strateg

Sofia Mörtlund,
samordnare nationella minoriteter

Sekreterare

Jenny Mozgovoy

Justerat den

Justerat den

Linda Frohm, ordförande

Anders Öberg, justerare

Innehållsförteckning

Val av protokolljusterare.....	3
Fastställande av slutgiltig föredragningslista	4
Aktuellt tjänstemannastöd.....	5
Assembly of European Regions Sommarakademi.....	8
Kultursamverkan i Barentssamarbetet	9
Europaforumposition: Rymdverksamhet i norra Sverige.....	10
Europaforumposition: Fokus på smart specialisering utifrån varje regions särskilda förutsättningar	12
Europaforumposition: EUs framtida sammanhållningspolitik med fokus på socialfonden.....	15
Region Norrbottens synpunkter på revidering av EUs Östersjöstrategi	19
Rapport från internationella uppdrag.....	21
Återkoppling från styrelsens ordförande, regionala utvecklingsnämnden och regionala utvecklingsnämndens ordförande	22
Återkoppling från regiondirektören.....	23
Ärenden till regionstyrelsen 190403 av internationell karaktär	24
Övrigt inför kommande möten.....	25
Övriga frågor	26

§ 18**Val av protokolljusterare****Beslut**

Beredningen beslutar utse ledamoten Anders Öberg att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 19

Fastställande av slutgiltig föredragningslista

Beslut

Beredningen beslutar fastställa slutlig föredragningslista för sammanträdet.

§20

Aktuellt tjänstemannastöd

Dnr 01121-2019

Beslut

Beredningen lägger informationen till handlingarna

Ärendet

Med anledning av regionstyrelsens beslut om val internationella uppdrag den 27 februari 2019, §70, har det sammanställts en lista över valda politiker till internationella uppdrag och tilldelat tjänstemannastöd.

Bilagor:

Aktuell lista över uppdrag och dess utsedda tjänstemannastöd

§21

OECDs studie om samer och regional tillväxt och landsbygdsutveckling

Dnr 01135-2019

Beslut

Beredningen rekommenderar nämnden för regional utveckling att titta närmare på OECDs förslag till åtgärder för att; Förbättra politik och program för en möjliggörande miljö för samiska företag och försörjning samt hur Region Norrbotten kan stärka sambanden mellan samerna (som grupp av olika individer och institutioner) och regionala utvecklingsinsatser

Sammanfattning

Näringsdepartementet besöker Region Norrbotten för att presentera en OECD-rapport om hur den samiska befolkningen inkluderas i arbetet med regional utveckling. OECDs huvudsakliga rekommendationer är: Förbättra insamling och spridning av uppgifter om samiska försörjningsformer och välbefinnande; Förbättra politik och program för en möjliggörande miljö för samiska företag och försörjning; Stärk sambanden mellan samerna (som grupp av olika individer och institutioner) och regionala utvecklingsinsatser

Region Norrbotten ser tre viktiga påverkansfrågor kopplade till rapporten: Nationellt uppdrag att bilda nationellt kunskapscentrum för samisk hälsa; Ansvar för Norrbottens landsbygdsolitik och regionala fysiska planering; Tydlig och förutsägbar juridisk tillståndsprocess om mineralprospektering.

Yttrande

OECDs rekommendationer stärker argumentationen i flera av Region Norrbottens nyligt antagna påverkansfrågor.

Nationellt uppdrag att bilda nationellt kunskapscentrum för samisk hälsa. OECD håller med kulturdepartementets rekommendation att regeringen ska etablera ett center för samisk hälsa för att kunna möta det stora behovet av kunskap och utbildning av omvårdnads personal som möter samer.

Ansvar för Norrbottens landsbygdsolitik och regionala fysiska planering. OECD rekommenderar särskilt att regionalt utvecklingsansvariga ska få ansvar för den regionala fysiska planeringen för att säkerställa integrerad planering av framtida markanvändning.

Tydlig och förutsägbar juridisk tillståndsprocess om mineralprospektering. OECD är också tydliga med att Sverige behöver se över sin lagstiftning kring rennäringen och tillståndsprocess om mineralprospektering

Ärendet

Under 2018 undersökte Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) hur Sverige, Kanada, och Australien inkluderar sina minoritetsbefolkningar i regionalt utvecklingsarbete. Bland annat besökte OECD Jokkmokk för att möta samiska föreningar, den privata sektorn, lokala och regionala myndigheter med flera.

Näringsdepartementet har finansierat den svenska delen av undersökningen om hur urfolket inkluderas i arbetet med landsbygdsutveckling och regional tillväxt. Den 27 mars presenterar Näringsdepartementet rapporten i sessionssalen i Regionhuset i Luleå.

OECDs huvudsakliga rekommendationer är:

- Förbättra insamling och spridning av uppgifter om samiska försörjningsformer och välbefinnande
- Förbättra politik och program för en möjliggörande miljö för samiska företag och försörjning
- Stärk sambanden mellan samerna (som grupp av olika individer och institutioner) och regionala utvecklingsinsatser

Bilagor

OECDs studie om samer och regional tillväxt och landsbygdsutveckling

§ 21

Assembly of European Regions Sommarakademi

Dnr 01122-2019

Beslut

1. Beredningen anser att upplägget att ha en delegation bestående av ungdomsrepresentanter, politiker och tjänstepersoner är framgångsrikt.
2. Beredningen rekommenderar att Region Norrbotten inte deltar på 2019 års AER Sommarakademi då det sammanfaller med satsningarna i Al-medalen.
3. Beredningen beslutar invänta översynen av besparingsåtgärder innan rekommendation om framtida deltagande på AERs sommarakademi.

Sammanfattning

Assembly of European Regions(AER) arrangerar en sommarakademi 1-6 juli 2019 i Novi Sad, Vojvodina, Serbien, på temat *Youth is future, youth is Europe*. Region Norrbotten anser att upplägget med en gemensam delegation bestående av ungdomsrepresentanter, politiker och tjänstepersoner har varit framgångsrikt för att lyfta det aktuella temat. Regionen bör därför utse två politiker som deltar i AER:s kommittéarbete samt påbörja rekryteringen av två ungdomsrepresentanter.

Ärendet

Assembly of European Regions(AER) arrangerar varje år en sommarakademi i en region i Europa. Årets upplaga av sommarakademien ska genomföras 1-6 juli 2019 i Novi Sad, Vojvodina, i Serbien. Temat är *Youth is future, youth is Europe*. Med anledning av europaparlamentsvalet vill arrangörerna, tillsammans med unga, diskutera Europas framtid. Inte minst hur den lokala och regionala nivån kan spela en viktig roll för kommunikationen mellan medborgarna i medlemsländerna och EU:s institutioner för att göra Europa mer hållbart och demokratiskt.

AER:s sommarakademi är ett forum där unga människor, politiker och tjänstepersoner från olika regioner i Europa träffas för att utbyta erfarenheter och kunskaper samt diskutera aktuella ämnen. Sommarakademins syfte är även att uppmuntra unga att engagera sig och påverka den regionala utvecklingen. Konceptet med en gemensam delegation från Norrbotten bestående av unga representanter, politiker och tjänstepersoner har varit framgångsrikt för att delegater löpande har kunnat diskutera sommarakademins teman och hur man kan omsätta det i Norrbotten.

§ 22

Kultursamverkan i Barentssamarbetet

Dnr 01126-2019

Beslut

Beredningen lägger informationen till handlingarna

Sammanfattning

Region Norrbotten deltar i *Joint Working Group on Culture (JWGC)*, en arbetsgrupp för kultur vars syfte är att stärka kulturella identiteter, dialog och kulturella band mellan länderna och regionerna inom Barentssamarbetet. JWGC utlyser ett stipendium för samarbeten inom kultursektorn i Barentsområdet, *Barents Scholarship for Cultural Cooperation*, och stipendiet utlyses nästa gång under 2019.

Ärendet

Joint Working Group on Culture samlar regionala och nationella företrädare på tjänstepersonnivå från de nordligaste delarna av Finland, Norge, Ryssland och Sverige för att diskutera kultursamverkan i Barentsregionen. Från Sverige deltar Region Norrbotten tillsammans med Region Västerbotten och Kulturdepartementet. Sverige på nationell nivå tillsammans med Finnmarks fylkeskommune leder arbetet i JWGC. Arbetsgruppens syfte är att stärka kulturella identiteter, dialog och kulturella band mellan länderna och regionerna inom Barentssamarbetet.

JWGC utlyser ett stipendium för samarbeten inom kultursektorn i Barentsområdet, *Barents Scholarship for Cultural Cooperation*. Stipendiet är på 10 000 € och delas ut vartannat år från och med 2017. En stipendiat från varje land inom Barentsområdet utses. För Sverige innebär det att det antingen blir en stipendiat från Norrbotten eller Västerbotten. 2017 delades stipendiet ut till tornedalsförfattaren Mona Mörtlund från Norrbotten. 2019 delas stipendiet ut för andra gången, i samband med utrikesministrarnas möte i oktober i Umeå. Ansökan är öppen mellan 1 februari och 15 mars 2019.

2018 var Region Norrbotten var värd för novembermötet som genomfördes i Kiruna. JWGC fick då möjlighet att besöka Kirunas nya stadshus och få en tjuvtitt på ännu inte öppnade Konstmuseum i Norr. Tillsammans med Region Västerbotten har Region Norrbotten drivit frågan kring digitalisering, något som kommer vara på agendan även under 2019.

Bilagor

Joint Working Group Culture, Annual report

§ 23

Europaforumposition: Rymdverksamhet i norra Sverige

Dnr 01127-2019

Beslut

Beredningen stödjer Europaforums idé att utveckla Rymdverksamhet i norra Sverige och ställer sig bakom förslagen position.

Förslag till Europaforums yttrande

EFNS välkomnar EU:s engagemang och ser betydelsen av rymdverksamhet för utvecklingen av hela regionen, även inom branscher som traditionellt inte är kopplat till rymdteknik, och uppmanar EU att fortsätta följa upp de strategiska ståndpunkterna med konkreta förslag och satsningar för att ge möjligheter för regionens aktörer att fortsatt bidra till att utöka unionens kapacitet.

EFNS vill göra EU:s beslutande institutioner uppmärksamma på Norra Sveriges möjligheter att bidra till genomförandet av rymdstrategin. Regionens rymdtekniska verksamheter, infrastruktur och erfarenhet av uppskjutning av sondraketer och ballonger tillsammans med det geografiska läget utgör unika tillgångar för utvecklingen av EU:s rymdverksamhet.

Sammanfattning

EU:s utökade engagemang för starkare europeisk rymdverksamhet och rymdindustri uttrycks bland annat i EU:s rymdstrategi COM(2016)705 som antagits av Europaparlamentet och Europeiska unionens råd. Rymdteknik, rymddata och rymdtjänster beskrivs i strategin som nödvändiga komponenter av vårt samhälle som kommer att få ökad betydelse i framtiden.

Det finns en stor potential för tillväxt och ökad sysselsättning i flertalet branscher genom spridningseffekter och synergier. Rymdverksamheten har också potential att ytterligare bidra till lösningar på de stora samhällsutmaningarna så som övervakning och kunskapsbygge kring klimatförändringar.

Ärendet

Rymdverksamhet i Norra Sverige

Norra Sverige är en viktig europeisk partner för forskning, utbildning och samverkan då kompetensen, erfarenheten och möjligheterna finns att bidra till att utveckla den nya generationens rymdteknik.

Uppskjutning av minisateliter

Vid rymdbasen Esrange i Kiruna i norra delen av EFNS-området finns goda förutsättningar att i framtiden skjuta upp minisatelliter. Det skulle ge EU:s aktörer tillgång till en egen uppskjutningsplats i Europa, då europeisk rymdinfrastruktur och utforskning i dagsläget är beroende av uppskjutningsmöjligheter i bland annat Ryssland och Brasilien. Esrange har under drygt 50 år arbetat med uppskjutning av sondraketer och ballonger så endast en mindre

utbyggnad skulle krävs för att möjliggöra för uppskjutning av små satelliter. Esrange har ett optimalt läge både för att skjuta upp satelliter och plocka ner data från dem. Det geografiska läge i Arktis är speciellt lämpligt för nedtagning av data från satelliter i polär bana, vilka kan följas under en stor del av deras passage över Nordpolen.

Rymdteknik

Genom att kombinera utbildning, forskning och innovation med vårt unika geografiska läge kan Norra Sverige bli en internationellt ledande region för rymden. I regionen finns flera starka aktörer på rymdområdet, bland annat Luleå tekniska universitet (LTU) som utmärkt sig internationellt genom t.ex. instrumentet HABIT som utvecklats tillsammans med Omnisys AB och är det första svenska instrumentet som ska placeras på Mars yta. HABIT har möjlighet att utvärdera bebolighet på Mars och visa om det går producera flytande vatten på Mars. Instrumentet ingår i ESA:s kommande Marsexpedition. ExoMars 2020 som ett av två europeiska mätinstrument som valts ut. LTU har även NanoSat Lab för design, test och utveckling av rymdsystem ombord på olika typer av rymdfarkoster. I labbet ska små satelliter, så kallade kubsatelliter, konstrueras, utvecklas, tillverkas och testas.

Testbädd för rymd i Norra Sverige

I Kiruna finns Sveriges bästa förutsättningar att bygga en komplett verksamhet kring rymdteknisk testning, tack vare Institutet för Rymdfysik som är specialiserad på bland annat marksystem, SSC-Esrange på uppskjutning och Luleå tekniska universitets forskning och utbildning. En testbädd för den nya miniatyriserade rymdtekniken skulle ge hela den nödvändiga kedjan, från utbildning, forskning och utveckling till uppsändning och kommunikation för små satelliter (upp till 12U och 50 kg).

Bilagor

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på EU:s Rymdpolicy

§ 24

Europaforumposition: Fokus på smart specialisering utifrån varje regions särskilda förutsättningar

Dnr 01129-2019

Beslut

Beredningen stödjer Europaforums idé att utveckla smart specialisering utifrån varje regions särskilda förutsättningar och ställer sig bakom Europaforums förslag till position.

Sammanfattning

Europa består av regioner vars mångfald och olikheter utgör dess kärna. Var och en av dessa regioner har unika utmaningar och möjligheter. Ett speciellt hänsynstagande till varje regions kontext och målsättning är nyckeln till hållbar utveckling i alla delar av EU. Konceptet smart specialisering lägger fokus på denna mångfald och bidrar till att stärka regionerna genom samarbeten som leder till innovation i regionen och samverkan med europeiska regioner och länder med liknande fokus. I glesbefolkade områden finns större behov av interregionalt och internationellt samarbete inom smart specialisering, med mindre kapacitet då de fysiska avstånden är långa mellan företag, akademiska institutioner och marknader.

Den föreslagna uppdelningen av initiativet för interregionalt samarbete i ett delprogram för mer utvecklade regioner och ett för mindre utvecklade regioner fångar inte mer utvecklade men glesbefolkade regioners situation. Utformningen möjliggör inte för glesbefolkade innovationsledare, som norra Sveriges regioner, att diversifiera sina regionala ekonomier och skapa kapacitet för innovation utanför traditionella styrkeområden. EFNS ifrågasätter därför uppdelningen av initiativets två delprogram och menar att alla regioner bör både ha tillgång till medel för kapacitetsuppbyggnad, så väl som deltagandet i interregionalt innovationssamarbete. Dessutom är det viktigt att urval av projekt säkerställer god spridning i hela EU.

Ärendet

Smart specialisering är ett arbetssätt som syftar till att förstärka regioners konkurrenskraft genom att identifiera och prioritera områden med potential för tillväxt. Smart specialisering ger regioner ett gemensamt ramverk och gemensam terminologi för att identifiera regionala tillväxtpotentialer. Implementeringen av smarta specialiseringsstrategier måste ta hänsyn till denna mångfald och ge flexibilitet till regionerna att genomföra regionalpolitiken utifrån sina egna förutsättningar även med nödvändigt villkor för Europeiska regional utvecklingsfondens program (ERUF-program).

En sådan flexibilitet behövs inte minst i de norra Sverige. I glesbefolkade regioner med stora avstånd tvingas företag och akademiska institutioner att samarbeta interregionalt och internationellt. Dessa regioner har också mindre ekonomier med en högre grad små- och mikroföretag samt små lo-

kala och regionala myndigheter. Detta innebär att glesbefolkade områden ofta inte kan skapa hela innovationsekosystem inom den egna regionen, utan behöver stärka sin kapacitet genom nätverk utanför regionen, till högre grad än andra regioner. Arbetet med smart specialisering i dessa regioner behöver dessutom åtföljas av investeringar i kompetensförsörjning och attraktivitet, då tillgången på arbetskraft är begränsad i och med de stora avstånden.

Europa forum norra Sverige (EFNS) välkomnar EU-kommissionens förslag i landrapporten för Sverige i vinterpaketet 2019 att stötta de nordliga glesbefolkade områdena i internationellt och regionalt samarbete för utbyte av kunskap och för att nå kritisk massa för smart specialisering. Smarta specialiseringsprocesser måste vara kontinuerliga och ett sådant stöd bör därför inte ske i projektform utan snarare vara långsiktigt.

EFNS välkomnar ett fortsatt fokus på smart specialisering inom EU:s sammanhållnings- och forskningspolitik och poängterar att implementering av smart specialiseringsstrategier måste utgå ifrån varje regions särskilda förutsättningar, inte minst i det glesbefolkade norra Europa.

EFNS välkomnar EU-kommissionens förslag att de nordliga glesbefolkade områdena får stöd i nästa programperiod för internationellt och regionalt samarbete för utbyte av kunskap och för att nå kritisk massa för smart specialisering

Interregionala innovationsinvesteringar måste också innefatta de glesbefolkade regionerna i norra Europa

EFNS välkomnar de föreslagna nya initiativet för interregionala innovationsinvesteringar (Komponent 5). Den OECD-studie "Territorial-reviews the northern sparsely-populated-areas (NSPA)" som genomförts av NSPA visar att smart specialisering och samverkan inom NSPA är av särskild vikt för utvecklingskraften. I glesbefolkade områden finns större behov av interregionalt och internationellt samarbete inom smart specialisering, med mindre kapacitet då de fysiska avstånden är långa mellan företag, akademiska institutioner och marknader. Samarbete är också en utmaning att uppnå när den kritiska massan är låg.

Interregionalt samarbete inom smart specialisering bör följa samma logik och bygga på tematiska områden som regioner själva identifierar i en bottom-up process. Utformningen av instrumentet bör ske i samspel med inre marknadsprogrammet och det nya uppskalningsinstrumentet för att undvika duplicering och otydlighet för företag som vill medverka i projekt.

EFNS välkomnar det nya initiativet för interregionala innovationsinvesteringar men efterfrågar att initiativet också ser till behovet bland glesbefolkade mer utvecklade regioner som har svårare att nå kritisk massa på grund av gles befolkning och därför behöver kapacitetsstöd för att möjliggöra interregionala innovationsinvesteringar.

EFNS anser att utlysningar inom initiativet för interregionala innovationsinvesteringar inte bör vara begränsade till i förhand valda tematiska områden.

Bilagor

Europaforum Norra Sveriges synpunkter rörande smart specialisering

§ 25

Europaforumposition: EUs framtida sammanhållningspolitik med fokus på socialfonden

Dnr 01130-2019

Beslut

Beredningen ställer sig bakom Europaforums norra Sverige förslag till position med anledning av pågående förhandlingar om EU:s framtida sammanhållningspolitik.

Sammanfattning

Norra Sverige bidrar starkt till Sveriges och Europas tillväxt, och har goda möjligheter att frigöra ytterligare potential om det kan skapas bättre förutsättningar för innovation, fler satsningar på transport- och digital infrastruktur, samt ökat samarbete över gränserna. Norra Sverige har samtidigt särskilda utmaningar som gör regionerna sårbara, såsom stora avstånd, gles- och åldrande befolkning, liten kritisk massa, kallt klimat, samt en konjunkturkänslig och naturresursbaserad ekonomi. För att hantera det behövs mer regionalt anpassade strategier och ett mer anpassat stöd.

Norra Sverige har omfattande behov av investeringar inom digital och transportinfrastruktur, stöd för utveckling av små- och medelstora företag inom platsberoende branscher såsom energi, bioekonomi, hållbar utvinning och förädling av naturresurser samt besöksnäring. För att förverkliga potentialen i det europeiska behöver den lokala- och regionala nivån involveras ytterligare i planering, genomförande och samordning av EU-programmen. EFNS betonar vikten av ett flernivåsystem i samverkan när sammanhållningspolitiken och ESI-fonderna ska utformas och genomföras

Ärendet

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvarata norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv. Europaforum norra Sverige har varit aktivt i de diskussioner som pågår om EU:s framtid och rollen för regionalpolitiken. Föreslagen position kommer att lyftas för beslut vid det årliga forumet som i år går av stapeln i Luleå den 28-29 mars.

Norra Sverige slår vakt om partnerskapsprincipen inför nästa programperiod

När sammanhållningspolitiken utformades inför den nuvarande programperioden, 2014–2020, etablerades en partnerskapsöverenskommelse (PÖ). En

överenskommelse mellan europeisk, nationell, regional och lokal nivå. PÖ fungerar som ett samlat strategiskt ramverk för inriktning och prioritering av de europeiska struktur- och investeringsfondernas (ESI-fondernas) genomförande, för de operativa programmen och hur fonderna arbetar tillsammans för att stödja hållbar tillväxt utifrån varje regions specifika förutsättningar och potentialer.

EFNS ställer sig positiva till PÖ och betonar vikten av ett flernivåsystem i samverkan när sammanhållningspolitiken och ESI-fonderna ska utformas och genomföras. Mot bakgrund av hur processen gick i Sverige inför nuvarande programperiod vill EFNS se ett förstärkt partnerskap i nuvarande förhandlingar och arbetet som väntar. Det är av stor vikt att sammanhållningspolitiken utgår från var regions unika förutsättningar och att Sverige därmed organiserar de regionala operativa programmen och fonderna med den nuvarande regionala indelningen. Detta är särskilt viktigt för oss nordliga regioner med specifika utmaningar såsom stora geografiska ytor och låg befolkningstäthet och den särskilda hänsyn detta innebär för oss genom extra fondmedel inom den europeiska sociala fonden (ESF+) och den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)

EU-kommissionens förslag om en PÖ har inte tagits väl emot av Ministerrådet då flera medlemsstater vill se en frivillig lösning. Rådet har istället antagit förhandlingspositionen att medlemsstater med mindre än 2,5 miljarder euro i ESI-fonderna ska undantas krav om PÖ. EFNS anser att det vore förödande för sammanhållningspolitiken om utformande och genomförda hanteras utan regional och lokal inblandning. Det är centralt att PÖ är ett obligatorium för alla medlemsstater och att överenskommelsen formuleras som ett övergripande strategiskt dokument för inriktning av de olika operativa programmen och samspelet mellan ESI-fonderna i Europas regioner. Arbetet med PÖ bör i ett tidigt skede inledas i direkt dialog med regionalt utvecklingsansvariga och slutjusteras när EU:s regleringar och budget väl antagits och innan det faktiska programskrivningsarbetet påbörjas. När programskrivningsprocessen startar ska den genomsyras av ett välfungerande flernivåsystem, kunskap, transparens och samhandling. Politiska företrädare från lokal och regional nivå ska ha ett reellt inflytande och delaktighet i inriktning, utformning och genomförande.

Synergier mellan fonder ger större möjligheter i norra Sverige

EFNS välkomnar förslagen som innebär möjligheter till synergier mellan olika fonder och EU-kommissionens ambition att på så sätt öka effektiviteten i förverkligandet av olika politikområden. Vi vill särskilt lyfta fram synergier mellan ESI-fonderna, Horisont Europa, fonden för ett sammanlänkat Europa och den gemensamma jordbrukspolitiken.

I våra nordliga glesbefolkade områden med stora avstånd och demografiska utmaningar är behovet av ett holistiskt angreppssätt inom regional utveckling, infrastruktur, arbetsmarknadspolitik, hållbar stadsutveckling och landsbygdsutveckling extra tydligt. EFNS ifrågasätter, precis som Europaparlamentet gör, att landsbygdsutvecklingsfonden inte omfattas av det gemensamma regelverket. För oss är samordningen av alla ESI-fonderna av stor betydelse för det strategiska regionala utvecklingsarbetet – där kopplingarna mellan land och stad centrala.

EFNS ser mycket positivt på EU-kommissionens förslag om att ERUF och ESF+ gemensamt får stödda program (flerfondsprogram). Regional tillväxtpolitik och arbetsmarknadspolitik är tätt sammankopplade i praktiken eftersom arbetsmarknader ofta är regionala eller lokala, inte minst i vår nordliga glesbefolkade geografi. Med de föreslagna flerfondsprogrammen ökar vår möjlighet att bygga kapacitet och kompetens på regional och lokal nivå. EFNS välkomnar de fortsatta möjligheterna till flerfondsprogram genom lokalt ledd utveckling och integrerade territoriella investeringar eftersom dessa är möjliga verktyg att implementera ERUF, ESF+ och den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) på ett integrerat sätt.

För att åstadkomma en effektiv implementering och ett regionalt ägarskap krävs att regional och lokal nivå är garanterade inflytande och delaktighet i utformningen av såväl PÖ som de strategiska planer medlemsstaterna upprättar inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

ESF+ och öronmärkning kräver regionala program

EFNS välkomnar EU-kommissionen föreslag att närmare 25% av den särskilda allokeringen för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena går genom ESF+ då det finns ett behov av att mer aktivt arbeta med ESF+ för att möta norra Sveriges särskilda utmaningar. Våra långa geografiska avstånd, den låga befolkningstätheten och en åldrande befolkning skapar små och utspridda arbetsmarknadsregioner i norra Sverige vilket i sin tur leder till utmaningar för att försörja de platsbundna styrkeområdenas behov av kompetens för att skapa tillväxt. Dessa utmaningar kan inte lösas med "one-size-fits-all-lösningar".

EFNS vill att den nationella programskrivningen genom partnerskapsöverenskommelsen med EU tydligt markerar det regionala perspektivet och ägarskapet över tillväxtmedlen. Vad som är framgångsrika lösningar och insatser är helt beroende av var i landet man befinner sig. Regionala analyser och regional anpassning är avgörande för att insatser inom ESF+ ska få genomslag. Därför är det centralt att norra Sveriges öronmärkta medel verkligen får bli regionala tillskott genom specifika program på NUTS 2-nivå som inbegriper såväl de ordinarie och öronmärkta regionalfondsmedlen som det särskilt avsatta ESF+.

EFNS vill se regionala operativa program för ESF+, inklusive 25% av den särskilda allokeringen. Dagens nationella ESF-program fokuserar nästan uteslutande på arbetsmarknadsåtgärder. Vi vill se att ESF+ används för att stärka regionernas tillväxt- och kompetensförsörjningsarbete och anser, i linje med EU-kommissionens landrapport för Sverige, att det ESF+ bör fokuseras på att: tillgodose de nuvarande och kommande behoven på arbetsmarknaden för att förbättra utbildningens ändamålsenlighet och arbetsmarknadsrelevans samt att skapa flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning, med beaktande av digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet

Flexibilitet måste ges för att möjliggöra infrastrukturinvesteringar i de nordliga glesbefolkade områdena

OECD:s studie av regionerna i det nordliga glesbefolkade Europa visar att norra Sverige starkt bidrar till Sveriges och EU:s tillväxt och har goda möjligheter att frigöra ytterligare potential om det kan skapas bättre förutsättningar för innovation, fler satsningar på transport- och digital infrastruktur, samt ökat samarbete över gränserna. Med de föreslagna kraven på tematisk koncentration för länder med en BNI-nivå som Sveriges ges inte möjligheten att använda sammanhållningspolitiken, det viktigaste investeringsinstrumentet för regional utveckling, till satsningar på transport- och digital infrastruktur som pekats ut som investeringsprioriteringar inom EU:s arktiska politik. För att vara ändamålsenlig måste extraallokeringen till de nordliga glesbefolkade regionerna inom ERUF ges mer flexibilitet.

Europaforum norra Sveriges synpunkter med anledning av pågående förhandlingar om EU:s framtida sammanhållningspolitik

- EFNS anser att partnerskapsöverenskommelsen ska vara obligatorisk för alla EU-länder och att den svenska regeringens dialog med regionerna påbörjas ett tidigt skede för att tillsammans ta fram den strategiska ramen inför programskrivningsarbetet i de nuvarande programområdena
- EFNS ser positivt på möjligheterna till flerfondsprogram, också genom lokalt ledd utveckling och integrerade territoriella investeringar, och uppmanar Sveriges regering att möjliggöra sådana program i Sverige
- EFNS anser att den regionala och lokala nivån ska ges inflytande och delaktighet i utformningen av både PÖ och de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken
- EFNS välkomnar möjligheten att extraallokeringen till de nordliga glesbefolkade områdena ska kunna användas för både ERUF och ESF+
- EFNS anser att ESF+ bör riktas för att bättre tillgodose regionala behov på arbetsmarknaden och därför krävs en regional programmering
- EFNS anser att extraallokeringen till de nordliga glesbefolkade områdena bör undantas från tematisk koncentration och att investeringar i transport- och digital infrastruktur genom ERUF möjliggörs i dessa områden
- EFNS anser att investeringar genom ERUF i flygplatsinfrastruktur bör tillåtas också i de nordliga glesbefolkade områdena

Bilagor

Europaforum Norra Sverige synpunkter med anledning av pågående förhandlingar om EU:s framtida sammanhållningspolitik.

§ 26

Region Norrbottens synpunkter på revidering av EUs Östersjöstrategi

Dnr 01136-2019

Beslut

1. Beredningen beslutar att kanalisera sin påverkan i revideringen av Östersjöstrategin genom Östersjökommissionens arbetsgrupp för Östersjöstrategin.
2. Beredningen anser att Östersjöstrategin:
 - ska förbli en strategi som förenar EU länderna kring Östersjön. Vilket innebär att prioriteringarna och delmål ska sättas utifrån EUs prioriteringar.
 - måste uppmärksamma geografiska skillnader och olikhetens betydelse för att utveckla Östersjöregionen till en framgångsrik makroregion;
 - måste formalisera deltagandet av regionala intressenter i genomförandet av Östersjöstrategin.
 - ska förbli ett nationellt ansvar.

Sammanfattning

EU kommissionen har påbörjat en revidering av EUs strategi för Östersjöregionen. Region Norrbotten påverkar revideringen av Östersjöstrategin genom att ingå i en tillfällig arbetsgrupp inom Östersjökommissionen. Möjligheten finns nu att lämna synpunkter till Östersjökommissionen för att få fler regioner att tycka likadant.

Ärendet

Vad är Östersjöstrategin och varför aktuellt just nu?

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) är ett samarbete mellan EU:s länder runt Östersjön. Strategin har tre huvudsakliga mål: rädda havsmiljön, länka samman regionen och öka välbefindandet. Genomförandet sker genom prioriterade områden där vissa har en stark regional koppling, till exempel Innovation och Transport

EU kommissionen har anställt en konsult (Bettina Rafaelsen, COWI) för att genomföra en översyn av Östersjöstrategins tematiska inriktning, styrningsprocess och dialog med viktiga intressenter i EUSBSR.

Syftet med översynen av Östersjöstrategin är att:

- ändra skrivningar med koppling till EU 2020 strategin då den inte längre gäller. Kan det finnas en länk till implementeringen av FNs Agenda 2030 mål?
- Anpassa skrivningar till hur EUs programperioden 2021-2027 kommer vara uppbyggd. Går det att bygga på metoden/konceptet Smart Specialisering?
- Uppdatera arbetsprocessen med strategin

Östersjökommissionen påverkar revideringen

EUSBSR är ett fokusområde i Östersjökommissionens arbete. För att få genomslag av regionala prioriteringar i översynen av Östersjöstrategin har Östersjökommissionen format en tillfällig arbetsgrupp som leds av Mecklenburg-Vorpommern. Samtliga aktiviteter av Östersjökommissionen i samband med revisionsprocessen samordnas av arbetsgruppen.

Syftet med arbetsgruppen är att kunna samla information varför regionala aktörer engagerar sig i transnationellt samarbete, vilka politikområden som är relevanta och vad de behöver för att ha sådan verksamhet också relaterad till EUSBSR. Trots att Östersjöstrategin har funnits i 10 år är det fortfarande oklart för många "Vad ger östersjöstrategin oss?". EUSBSR är inte ett syfte i sig. Östersjökommissionen anser att om strategin ska bli framgångsrikt behövs rätt prioriteringar, tillhandahållas nödvändiga resurser och erbjuda ett lämpligt ramverk för regionala aktörer.

Inspel till kommissionens utredare

Östersjökommissionen kommer i början av april lämna ett skriftligt inspel till Kommissionens utredare. Innehållet kommer utöver generella synpunkter svara på utredarens fråga om det finns några konkreta hinder som bromsar upp deltagandet i genomförandet av strategin.

Position som ska antas på Östersjökommissionens generalförsamling

Östersjökommissionens styrelse kommer lägga fram ett förslag till position på generalförsamlingen i juni.

§ 27

Rapport från internationella uppdrag

Dnr 00689-2019

Beslut

Beredningen godkänner rapporten från Interreg Nords övervakningskommitté.

Ärendet

En av beredningens uppdrag är att vara återföringspunkt för företroendevalda och tjänstemän med internationella uppdrag. Styrelseledamotrapporerna från internationella uppdrag hanteras numera av beredningen.

Sedan förra mötet har det kommit in en rapport från Interreg Nords övervakningskommitté.

Bilagor

Rapport från Interreg nord övervakningskommitté 14-15 november 2018

§28

Återkoppling från styrelsens ordförande, regionala utvecklingsnämnden och regionala utvecklingsnämndens ordförande

Beslut

Beredningen lägger informationen till handlingarna

Ärendet

Enligt reglementet för internationella beredningen ska beslut med internationell koppling som fattas av styrelsens ordförande, regionala utvecklingsnämnden eller regionala utvecklingsnämndens ordförande återkopplas till beredningen.

Enligt reglementet för internationella beredningen bör de ärenden som ska avgöras av regionstyrelsen eller regionala utvecklingsnämnden i dess helhet beredas av beredningen om beredning behövs. Beredningsgången för nästa Regionala utvecklingsnämnd 23 april har inte börjat än och därför går det inte att behandla eventuella ärenden.

§ 29

Återkoppling från regiondirektören

Beslut

Beredningen lägger informationen till handlingarna

Ärendet

Regiondirektören kan under denna punkt återkoppla kring dennes åttaganden av internationell karaktär.

10 års samarbetskonferens om gränsöverskridandehälsosamarbete går av stapeln i april.

SKL har äntligen genomfört en utredning om gränshinder och vård. Slutsatsen är att det fungerar men det är olagligt. SKL rekommenderar staten sätter till en utredning om prehospital vård.

§30

Ärenden till regionstyrelsen 190403 av internationell karaktär

Beslut

Beredningen lägger informationen till handlingarna

Ärendet

Enligt regelmentet för internationella beredningen bör de ärenden som ska avgöras av regionstyrelsen eller regionala utvecklingsnämnden i dess helhet beredas av beredningen om beredning behövs.

På föredragningslistan för regionstyrelsen den 3 april 2019 finns inga ärenden av internationell karaktär.

§31**Övrigt inför kommande möten****Beslut**

Beredningen lägger informationen till handlingarna

Ärendet

Dagordningarna inför olika internationella möten kan komma med kort framförhållning och finns således inte med i kallelsen. Under denna punkt samlas alla frågor av politisk karaktär som måste diskuteras inför kommande internationella möten som inte ryms i andra punkter.

§ 32

Övriga frågor

- EU samtal i Vetenskapenshus 28 mars 15.30–17:00.
- Utbildningsdag för internationella beredningens ledamöter. Beredningen ber tjänstemannaorganisationen att återkomma med förslag på datum.
- Önskemål att liksom tidigare mandatperioder anordna språkkurs i fackengelska. Beredningen ber tjänstemannaorganisationen att återkomma med förslag på nästa möte.